

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ТА ВПЛИВ МЕХАНІЗМУ ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ НА ПРАВОВІДНОСИНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: stankevichyuriy@gmail.com

Мета: визначення місця та ролі функціонування правових механізмів та форм кримінально-правової охорони прав інтелектуальної власності. Розглянуто окремі питання вдосконалення правового регулювання галузевого законодавства. **Методи дослідження:** у роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема, порівняльно-правовий, документальний, статистичний методи, метод узагальнення тощо. **Результати:** визначено ключову проблематику та основи нормативно-правового регулювання кримінально-правової охорони інтелектуальної власності. **Обговорення:** проаналізовані міжнародні нормативні акти, національне законодавство, позиції окремих науковців щодо охорони правовідносин у сфері інтелектуальної власності; виокремлено проблеми та запропоновано шляхи вирішення.

Ключові слова: охорона прав інтелектуальної власності; бланкетна диспозиція; інституційний характер; право інтелектуальної власності.

Постановка проблеми та її актуальність.

Актуальність тематичних наукових напрацювань у сфері кримінально-правової охорони інтелектуальної власності на сучасному етапі розвитку держави безумовно не викликає сумніву. З посиланням на прийняті нормативні документи Всесвітньої організації інтелектуальної власності XXI сторіччя є століттям інтелектуальної економіки, інформаційного суспільства, де інтелектуальна власність виступає рушійною силою, внаслідок чого забезпечується інноваційний прогрес. Глобалізація економіки, розвиток науки і техніки, процеси інформатизації суспільних відносин обумовлюють зростання соціально-економічної ролі та значення результатів інтелектуальної діяльності, що викликає необхідність покращення її правового захисту [1].

Статтею 54 Конституції України громадянам гарантується захист інтелектуальної власності. Кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди за винятками, установленими законом [2].

У свою чергу, стаття 61 розділу 5 «Кримінальні процедури» Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) зобов'язує держав-членів криміналізувати умисну фальсифікацію товарного знаку або здійснену з порушенням авторських прав у комерційних масштабах, допускає криміналізацію інших порушень прав інтелектуальної власності, особливо коли вони вчинені умисно та в комерційних масштабах [3], а ст. 10 Конвенції Ради Європи про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 р. зобов'язує держав-учасниць криміналізувати вчинені умисно, у комерційних розмірах і за допомогою комп'ютерних систем порушення авторських і суміжних прав [4].

З урахуванням викликів суспільства законодавцем закріплено відповідальність у Кримінальному кодексі (далі – КК) України за вчинення ряду кримінальних правопорушень у сфері інтелектуальної власності, як найбільш суворий вид державного примусу, що водночас викликано сучасним інтенсивним розвитком інформаційного суспільства та сучасних правовідносин між їх суб'єктами.

Аналіз досліджень і публікацій. Аналізуючи останні дослідження, ґрунтовний та істотний вплив на розвиток правової науки у цій сфері зроблено науковцями П.П. Андрушком, П.С. Берзіним, В.Д. Гулкевичем, А.М. Коваль, М.І. Мельником, С.Я. Лиховою, А.С. Нерсисяном, О.Е. Радутним, В.Б. Харченком та іншими вченими. Так, С.Я. Лихова з Б.Д. Леоновим звертають увагу на важливість захисту суспільства від інформаційного тероризму в інтелектуальній сфері [5]. Також окремі аспекти застосування медіації при вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності розглядала Н.В. Троцюк [6]. При цьому, у цих та інших наукових працях існують багато суперечностей щодо правової природи предмету та об'єкту правової охорони.

Метою наукової статті є формування наукового обґрунтованого підходу до пізнання механізму кримінально-правової охорони інтелектуальної власності, його функціонування та юридичного впливу на правовідносини у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Додаткового наукового дослідження потребують питання з приводу оптимізації співвідношення кримінально-правової й цивільно-правової охорони інтелектуальної власності, питання про диференціацію кримінально-правової охорони особистих немайнових та/або майнових прав інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право) і особистих немайнових та/або майнових прав інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму та програму (передачу) організації мовлення (суміжні права).

Однак, як складові предмету кримінально-правового посягання особисті немайнові права інтелектуальної власності є непорушними та невідчужуваними від їх суб'єкта, не передаються іншим особам і не переходять у спадщину, а також, за загальним правилом, не визнаються об'єктом цивільного обороту, однак суспільно небезпечний вплив на них неодмінно має місце і за своїм значенням та наслідками є не менш небезпечним. Слід акцентувати, що функціонування таких правових приписів відіграє одну з найважливіших ролей у правозастосуванні та правоохороні інтелектуальної власності.

Положеннями чинного цивільного законодавства встановлено, що право інтелектуальної власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом. Із точки зору об'єкту злочину, його різновиду та особливостей характеристик залежить місце розташування у правовій системі правових норм, які регламентують правовідносини з кримінально-правової охорони інтелектуальної власності [7, с. 703-708].

Так, у порівнянні із законодавством України про кримінальні правопорушення, окремі розділи щодо злочинів проти інтелектуальної власності передбачені кримінальним законодавством Болгарії, Естонії, Іспанії, Литви, Мексики, Перу, Фінляндії. У деяких країнах кримінальну відповідальність за злочини проти прав інтелектуальної власності передбачено спеціальними законодавчими актами, а саме: у Франції – Кодексом інтелектуальної власності, у ФРН – Законом про охорону авторського і суміжних прав, Законом про охорону промислових зразків, Законом про охорону товарних та інших знаків і Законом про охорону напівпровідників, у Португалії – Кодексом промислової власності, у Норвегії – Законом про товарні знаки, Законом про права селекціонерів на сорти рослин і Законом про авторське право на літературні, наукові й художні твори. У США правові норми, що забезпечують кримінально-правову охорону авторського права і суміжних прав, містяться в окремому розділі Федерального Зібрання Законів «Авторське право» [8, с. 53-54].

Соціально значуща роль суспільно небезпечного (кримінального) впливу на правовідносини у сфері інтелектуальної власності полягає в тому, що за наслідками вчинення злочинів цієї категорії порушуються права на результати інтелектуальної діяльності; правовласники об'єктів інтелектуальної власності позбавляються можливості отримати доходи (упущена вигода), які б були одержані в ідеальних умовах ринку та, як наслідок, зменшується бажання подальшої творчої діяльності, знижується інвестиційна активність; творець, витративши фінансові й інтелектуальні ресурси на створення інтелектуального продукту, не отримує очікуваного прибутку від його комерційного використання; також бюджетом недоотримуються податки і збори від законного викори-

стання об'єктів інтелектуальної власності [9, с. 49].

Аналізуючи судову практику згідно електронної бази даних Єдиного державного реєстру судових рішень за період з 01.01.2020 р. по липень 2021 р., здебільшого обвинувальні вироки стосуються одиничних порушень, які «штучно виявляються» співробітниками Національної поліції або Служби безпеки України виключно з метою формального покращення показників за ініціативою та сприяння представників потерпілих, у межах кримінальних проваджень у формі приватного обвинувачення, тобто у провадженнях, які можуть бути розпочаті слідчим, дізнавачем, прокурором лише на підставі заяви потерпілого щодо кримінальних правопорушень. При цьому правопорушник, як правило, в таких випадках визнає провину та йде на угоду з правоохоронними органами та потерпілою стороною, оскільки ураховується спроможність і зацікавленість саме потерпілої особи встановити точний розмір заподіяної шкоди.

Загалом, судами впродовж цього періоду за фактами порушень авторських прав (ст. 176 КК України) винесено 10 обвинувальних вироків, порушень суміжних прав (ст. 176 КК України) – 3 такі вироки, порушень прав на промисловий зразок – 2 вироки, за фактами порушень прав на винахід, корисну модель, топографію інтегральної мікросхеми, сорту рослин, раціоналізаторську пропозицію вироки судами не виносились.

Крім того, за результатами розгляду обвинувальних актів у кримінальних провадженнях за ст. 229 КК України судами винесено за фактом незаконного використання знаку для товарів і послуг 5 вироків, з них 1 виправдувальний, незаконного використання фірмового найменування – 1 обвинувальний вирок, за фактами незаконного використання кваліфікованого зазначення походження товару вироки не виносились. Також судом винесено 1 обвинувальний вирок у кримінальному провадженні за фактом розголошення комерційної таємниці за ст. 232 КК України, окремо за ст. 231 КК України вироки не виносились.

Наведені статистичні дані, окрім іншого, свідчать про те, що в багатьох випадках власники інтелектуальних прав одночасно реєст-

рують різні, пов'язані між собою, види прав на окремі об'єкти інтелектуальної власності. Тому при кваліфікації вчиненого діяння, як правило, має місце сукупність кримінальних правопорушень, зокрема у вироку Глибоцького районного суду Чернівецької області від 03.12.2020 у справі № 715/2391/17 правопорушників засуджено за порушення виключних прав на знак для товарів і послуг «Золотий оксамит» та прав на промисловий зразок «Папір для упакування рулонного туалетного паперу» під назвою «XXL 100», у зв'язку з їх використанням у комерційних цілях та заподіяння шкоди у великих розмірах без отримання дозволу від його володільця, тобто сукупність за статтями 177, 229 КК України [10].

У наукових працях таких вчених, як П.П. Андрушка, П.С. Берзіна та інших викладена думка, що ґрунтується на пов'язаності та спільності родового об'єкта відповідної групи злочинів, як сукупності відносин щодо результатів інтелектуальної, творчої діяльності, засобів індивідуалізації та недобросовісної конкуренції, виокремлення в Особливій частині КК України самостійного розділу під назвою «Злочини проти інтелектуальної власності» або іншою подібною назвою [11, с. 293]. Наведене також кореспондується з уніфікованим розумінням інтелектуальної власності у Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року і необхідністю реалізації ідеї інтелектуальної власності як єдиного однопорядкового об'єкта кримінально-правової охорони і потреби в його уніфікації [12, с. 12, 95–112].

Наприклад, законодавство деяких країн, підкреслюючи майнову природу злочинів проти інтелектуальної власності, кваліфікує їх як злочини проти власності. Так, КК Албанії розглядає опублікування чужого твору літератури, мистецтва, музики чи науки під своїм ім'ям і відтворення чи використання такого твору без згоди автора з порушенням права власності на них як різновиди шахрайства. У таких країнах, як Болівія, Грузія, Казахстан, Угорщина, Хорватія посягання на право інтелектуальної власності (принаймні частину цих посягань) також віднесено до злочинних діянь проти власності. Такий же підхід реалізовано в КК Іспанії, де глава 11 «Про злочини, пов'язані з інтелектуальною і промисловою власністю, з ринком та споживачами» міститься в розділі XIII «Злочини проти власності та соціаль-

но-економічного ладу» Книги II «Злочини і покарання» цього Кодексу.

Однак, у той же час, інтелектуальні немайнові права містять у собі правові можливості, так би мовити, будучи «правом абстрактної власності», отримувати матеріальну користь із результатів інтелектуальної творчої діяльності, а тому з урахуванням нормативних приписів цивільного законодавства, по суті, можуть бути предметом кримінальних посягань на власність, у розумінні матеріальних речей.

Так, часто в кримінально-правовій практиці мають місце випадки заволодіння корпоративними правами суб'єктів господарювання з метою отримання юридичного та адміністративного контролю за індивідуально визначеним майном.

У даному випадку ґрунтовною слід визнати позицію С.Я. Лихової, яка визнаючи власність родовим поняттям, яке, в свою чергу, поділяється на два види – власність на речі (майно) та інтелектуальну власність, обґрунтувала ідею зміни місцерозташування норм про відповідальність за злочини проти інтелектуальної власності – діяння, передбачені статтями 176, 177, 229, 231, 232, 232-1 КК України, до розділу VI Особливої частини КК України «Злочини проти власності» [13, с. 14–16; 14, с. 204].

Проте, треба враховувати положення цивільного законодавства, що об'єктом права інтелектуальної власності може бути лише нематеріальний об'єкт, тобто результат інтелектуальної, творчої діяльності. Але не кожний результат такої діяльності визнається об'єктом права інтелектуальної власності, а лише той, який відповідає вимогам Цивільного кодексу (далі – ЦК) України та іншим законам України про інтелектуальну власність. Результати інтелектуальної, творчої діяльності, які з тих чи інших причин не стали об'єктом охорони права інтелектуальної власності, можуть бути визнані об'єктами цивільного права, але не права інтелектуальної власності.

При цьому, право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності ви-

значається ЦК України та іншими законами [7, с. 704].

Однозначність трактування, логічність формулювань при визначенні ознак та меж суспільно небезпечного діяння та зрозумілого взаємозв'язку з іншими правовими нормами будуть неодмінно впливати на правильність правозастосування за умови охоплення правовими конструкціями правовідносин, закріплених у формі кримінальних правопорушень, розмежування злочинної поведінки від інших дій та бездіяльності особи [15, с. 168–169]. У той же час, надмірна деталізація складів кримінальних правопорушень може мати негативний вплив на правову кваліфікацію відповідних діянь і створює ризик об'єктивної неможливості вичерпно охопити весь їх спектр.

ґрунтовною видається така правова позиція щодо вдосконалення диспозицій кримінально-правових норм, як зниження рівня бланкетності диспозицій у статтях Особливої частини КК України, оскільки бланкетний спосіб викладення ознак складів кримінальних правопорушень має застосовуватися лише там, де описати такі ознаки, з огляду на обсяг регулятивного законодавства у відповідній сфері, правозастосовчої практики, досвіду зарубіжних країн неможливо й нецільно [16, с. 170–193].

Цікавою також є наукова точка зору щодо поступового формування окремого інституту кримінального права «Злочини проти інтелектуальної власності» як того вимагають кримінально-правові методи захисту інтелектуальної власності [17, с. 185–187].

Науково обґрунтована деталізація кримінально-правових норм визначає засадничі правотворчі єдині нормоутворювальні ознаки, які мають повно та всебічно охоплювати обсяг та можливостей поведінки, щодо якої встановлено кримінальну відповідальність. За загальним правилом, кримінальні правопорушення у сфері інтелектуальної власності, суспільно небезпечні наслідки від вчинення яких є обов'язковою ознакою їх складу, тобто закріплені в диспозиції як кримінальне правопорушення з матеріальним складом, якою визнається шкода у матеріальному виразі. При цьому об'єктивна сторона складу кримінальних правопорушень такої категорії безперечно містить розуміння заподіяння такої шкоди в якісному змісті, а саме у виді та характері порушення немайнових прав потерпілого.

З огляду на зазначене, за законодавством багатьох європейських держав (Австрія, Данія, Італія, ФРН, Швейцарія та ряду інших країн) кримінально карані посягання на інтелектуальну власність визнаються злочинами з формальним складом. Останнім часом у деяких державах (наприклад, Естонія, Іспанія, Литва, США) криміналізоване виробництво і розповсюдження пристроїв і програм для видалення засобів захисту інтелектуальної власності. Однак змістовно незаконні дії з обходу або нейтралізації технічних пристроїв чи технологічних розробок захисту авторського та суміжних прав є нічим іншим, як готуванням до кримінального правопорушення, передбаченого складом відповідного злочину цієї категорії.

Висновки. Процес боротьби з кримінальними правопорушеннями проти інтелектуальної власності прямо залежить від ступеня ефективності застосування правоохоронними органами норм як міжнародного права, так і законодавства України, а також методів і методик захисту інтелектуальної власності, чому сприяє також сучасний розвиток цивільно-правових, кримінально-правових і процесуальних інститутів регулювання та захисту права інтелектуальної власності з огляду на динаміку таких кримінальних правопорушень, їх видову приналежність, а також характеристик осіб, які можуть бути причетними до їх вчинення.

З метою покращення правозастосування та подолання «інтелектуальної злочинності» необхідно залучення кваліфікованих спеціалістів у сфері інтелектуальної власності не лише до процесу вдосконалення законодавчо правових конструкцій кримінально караних діянь, а й при здійсненні професійних функцій апарату держави. Не викликає сумнівів те, що навіть досконалі кримінально-правові заборони не можуть повністю замінити собою професіоналізм правозастосувача, його технічну оснащеність, знання ним норм регулятивного законодавства та якісне проведення слідчої та оперативно-розшукової діяльності.

Література

1. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності від 14 лип. 1967 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_169.

2. Конституція України від 28 чер. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text.

4. Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність від 23 лист. 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text.

5. Леонов Б.Д., Лихова С.Я. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2021. № 2(59). С. 170–176. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.59.15615>

6. Троцюк Н.В. Медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2016. № 4(41). С. 116–124. DOI: <https://doi.org/10.18372/2307-9061.41.11141>

7. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 томах / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2005. Т. 1. 832 с.

8. Дудоров О.О. Проблеми кримінально-правової охорони інтелектуальної власності в Україні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка*. 2015. Вип. 69. С. 50–68.

9. Трунцевский Ю., Бондарев М. Преступления против интеллектуальной собственности. *Уголовное право*. 2007. № 6. С. 48–53.

10. Вирок Глибоцького районного суду Чернівецької області від 03.12.2020 у справі № 715/2391/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93279782>.

11. Берзін П.С. Незаконне використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг: аналіз складів злочину, передбаченого ст. 229 КК України: монографія. Київ: Атіка, 2005. 316 с.

12. Титов С.Н. Уголовно-правовое обеспечение охраны интеллектуальной собственности: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Москва, 2013. 209 с.

13. Лихова С.Я. Злочини проти громадянських, політичних та соціальних прав і свобод лю-

дини і громадянина за Кримінальним кодексом України (теоретико-правове дослідження): автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2006. 39 с.

14. Лихова С.Я. Злочини у сфері реалізації громадянських, політичних та соціальних прав і свобод людини і громадянина (розділ V Особливої частини КК України): монографія. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006. 573 с.

15. Нерсисян А.С. Кримінально-правова охорона прав інтелектуальної власності: монографія. Хмельницький: Вид-во Хмельницького ун-ту управління та права, 2010. 192 с.

16. Яремко Г.З. Бланкетні диспозиції в статтях Особливої частини кримінального кодексу України: монографія. За ред. В.О. Навроцького. Львів: Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2010. 432 с.

17. Новіков М.М. До системи правових методів боротьби зі злочинністю у сфері інтелектуальної власності. *Право і суспільство*. Київ, 2015. № 6-2. С. 182-188.

References

1. Konventsiia pro zasnuvannia Vsesvitnoi orhanizatsii intelektualnoi vlasnosti vid 14 lyp. 1967 r. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_169.

2. Konstytutsiia Ukrainy vid 28 cher. 1996 r. № 254k/96-VR. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

3. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text.

4. Konventsiia Rady Yevropy pro kiberzlochynnist vid 23 lyst. 2001 r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text.

5. Leonov B.D., Lykhova S.Ya. Informatsiinyi terorizm yak zahroza natsionalnii bezpetsi Ukrainy. *Naukovi pratsi Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Serii: Yurydychnyi visnyk «Povitriane i kosmichne pravo»*. 2021. № 2(59). S. 170–176.

6. Trotsiuk N.V. Mediatsiia yak alternatyvnyi sposib vyrishennia sporiv u sferi intelektualnoi vlasnosti. *Naukovi pratsi Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu. Serii: Yurydychnyi*

visnyk «Povitriane i kosmichne pravo». 2016. № 4(41). S. 116–124.

7. Naukovo-praktychnyi komentar Tsyvilnoho kodeksu Ukrainy: u 2 tomakh / za red. O.V. Dzery, N.S. Kuznietsovoi, V.V. Lutsia. Kyiv: Yurinkom Inter, 2005. T. 1. 832 s.

8. Dudorov O.O. Problemy kryminalno-pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti v Ukraini. *Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E.O. Didorenka*. 2015. Vyp. 69. S. 50–68.

9. Truncevskij Ju., Bondarev M. Prestuplenija protiv intellektual'noj sobstvennosti. *Ugolovnoe pravo*. 2007. № 6. S. 48–53.

10. Vyrok Hlybotskoho raionnoho sudu Chernivetskoï oblasti vid 03.12.2020 u spravi № 715/2391/17. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93279782>.

11. Berzin P.S. Nezakonne vykorystannia zasobiv individualizatsii uchasnykiv hospodarskoho oborotu, tovariv ta posluh: analiz skladiv zlochynu, peredbachenoho st. 229 KK Ukrainy: monohrafiia. Kyiv: Atika, 2005. 316 s.

12. Titov S.N. Ugolovno-pravovoe obespechenie ohrany intelektual'noj sobstvennosti: dis. ... kand. jurid. nauk: 12.00.08. Moskva, 2013. 209 s.

13. Lykhova S.Ya. Zlochyny proty hromadianskykh, politychnykh ta sotsialnykh prav i svobod liudyny i hromadianyna za Kryminalnym kodeksom Ukrainy (teoretyko-pravove doslidzhennia): avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: 12.00.08. Kyiv, 2006. 39 c.

14. Lykhova S.Ya. Zlochyny u sferi realizatsii hromadianskykh, politychnykh ta sotsialnykh prav i svobod liudyny i hromadianyna (rozdil V Osoblyvoi chastyny KK Ukrainy): monohrafiia. Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet», 2006. 573 s.

15. Nersesyan A.S. Kryminalno-pravova okhorona prav intelektualnoi vlasnosti: monohrafiia. Khmelnytskyi: Vyd-vo Khmelnytskoho un-tu upravlinnia ta prava, 2010. 192 s.

16. Yaremko H.Z. Blanketni dyspozytsii v statyakh Osoblyvoi chastyny kryminalnoho kodeksu Ukrainy: monohrafiia. Za red. V.O. Navrotskoho. Lviv: Lvivskiy derzhavnyi universytet vnutrishnikh sprav, 2010. 432 s.

17. Novikov M.M. Do systemy pravovykh metodiv borotby zi zlochynnistiu u sferi intelektualnoi vlasnosti. *Pravo i suspilstvo*. Kyiv, 2015. № 6-2. S. 182-188.

Yuriy Stankevich

CRIMINAL LEGAL PROTECTION AND THE INFLUENCE OF THE MECHANISM OF ITS FUNCTIONING ON LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF INTELLECTUAL PROPERTY

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: stankevichyuriy@gmail.com

Purpose: the task of scientific research is to determine the priority of applying the methodology of knowing the characteristics of forms of criminal law protection of intellectual property rights. Some issues of improving the legal regulation of sectoral legislation are considered. **Methods of research:** the comparative legal method of scientific knowledge, general scientific and special methods is used in the work. **Results:** the key issues and methods of legal regulation of criminal law protection of intellectual property are determined. **Discussion:** analyzed international regulations, national legislation, positions of individual scholars on the protection of legal relations in the field of intellectual property; problems are singled out and solutions are suggested. The provisions of current civil law establish that intellectual property rights are inviolable. No one may be deprived of intellectual property rights or restricted in their exercise, except in cases provided by law. From the point of view of the object of the crime, its variety and features of characteristics the location in the legal system of the legal norms regulating legal relations on criminal legal protection of intellectual property depends.

Statistics show that in many cases, holders of intellectual property rights simultaneously register different, related types of rights to individual intellectual property objects. Therefore at qualification of the committed act, as a rule, there is a set of criminal offenses.

The process of combating criminal offenses against intellectual property directly depends on the degree of effectiveness of law enforcement agencies in the application of international law and legislation of Ukraine, as well as methods and techniques of intellectual property protection, which also contributes to the modern development of civil, criminal and procedural institutions, regulation and protection of intellectual property rights in view of the dynamics of such criminal offenses, their type of affiliation, as well as the characteristics of persons who may be involved in their commission.

Keywords: protection of intellectual property rights; blanket disposition; inter-institutional institutional character; intellectual property rights.